

Зорица Н. Јовичић (1980 -)
zokajovicic@gmail.com

Стручни рад

УДК 027.022(497.11)"2019/2023"
374.7:02-057.16(497.11)

Наташа С. Кнежевић (1967 -) https://doi.org/10.18485/nbks_sb.2021.33.38.8
natasa.trkulja@gmail.com
Библиотека града Београда

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У БИБЛИОТЕЦИ ГРАДА БЕОГРАДА (2019-2023)

Сажетак: Потреба за целоживотним учењем све се више намеће запосленима у свим областима људског деловања. Знање и технологија брзо напредују па се употпуњавање знања и вештина у свим сферама намеће као активност која се подразумева. Библиотечка делатност, као и све области живота, модернизује се и развија у складу са научно-технолошким и информативним прогресом. Тема овог рада је приказ активности Библиотеке града Београда и њених запослених на пољу стручног усавршавања у периоду од 2019. до 2023. године. Рад ће се бавити потребом и важношћу сталног стручног усавршавања у библиотечној струци и акредитованим програмима стручног усавршавања који су намењени библиотекарима и књижничарима, а које организује Библиотека града Београда, као и програмима који се организују у окружењу и иностранству, а којима присуствују стручни радници Библиотеке града Београда. Циљ запослених, када је стручно усавршавање у питању, јесте стицање и употпуњавање знања у свим областима библиотечке делатности, како би успешно могли да одговоре на све сложеније, савремене захтеве корисника.

Кључне речи: целоживотно учење, образовање, акредитовани семинари, стално стручно усавршавање, Библиотека града Београда, звања.

Увод

„Учење током читавог живота јесте вољно напредовање појединца током његовог живота, при чему се почетно прикупљено знање и вештине непрекидно преиспитују и надограђују, да би се одговорило на изазове друштва које се стално мења.”¹ Питер Брофи

---

¹ Питер Брофи, *Библиотека у двадесет првом веку* (Београд: Clío, 2005), 228.

(Peter Brophy) нам у својој публикацији јасно указује на то да, уколико желимо да идемо у корак са временом, никада не можемо рећи да нам нова знања нису потребна и неопходна. Ова констатација се нарочито односи на професију библиотекара. Нова знања и технике за проналажење информација брзо напредују, а библиотекари морају увек да буду на услузи корисницима. „Циљ програма непрекидног професионалног усавршавања је да обезбеди проширивање знања, развијање вјештина и омогући професионални развој појединца”.²

Педагошка литература наводи три врсте образовања:

- формално образовање одвија се у званичним образовним институцијама према програмима утврђеним од стране власти и вођено је од стране предавача (инструктора)
- неформално образовање представља допуну постојећег знања и спроводе га институције, агенције, предузећа
- информално образовање је учење кроз обављање радних активности.

Последњих деценија утврђен је и термин целоживотног или доживотног учења који подразумева „развијање специјалних вештина, ставова и услова за учење који га помажу”.³ То је довело до тога да се регулишу правила о сталном стручном усавршавању запослених у библиотечко-информационој делатности. Законски основ за вршење сталног стручног усавршавања библиотекара и књижничара у Републици Србији први пут је уведен у Закон о библиотечко-информационој делатности (члан 49)⁴ 2011. године и Правилник о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности (члан 2)⁵ 2013. године. Стручно усавршавање библиотечких радника подразумева шест сати обавезног

² Биљана Билбија, *Основи библиотекарства* (Бања Лука: Глас српски, 2004), 214–215.

³ Весна Јовић и Љубица Милекић, „Јачање капацитета људских ресурса у библиотекама Републике Српске кроз програм континуираног образовања библиотекара: потребе библиотекара за усавршавањем“, *Библиотекарство Српске: часопис из области библиотекарства и библиотечко-информационе дјелатности* год. 12, бр. 11 (2024): 34.

⁴ „Закон о библиотечко-информационој делатности“, *Службени гласник РС* бр. 52/2011 и 78/2021.

⁵ „Правилник о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности“, *Службени гласник РС* број 18 од 26. фебруара 2013.

усавршавања на годишњем нивоу. У складу са овим одредбама, Народна библиотека Србије је, почевши од 2014. године, увела акредитоване програме сталног стручног усавршавања библиотечких радника.⁶

Библиотека града Београда, као матична библиотека школским, специјалним и јавним библиотекама на територији Града Београда, у обавези је да се стара о стручном усавршавању својих запослених и свих стручних радника којима је матична, што је такође регулисано Законом о библиотечко-информационој делатности (члан 22, став 2, тачка 7)⁷ као и Правилником о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности.⁸

Стручни радници Библиотеке града Београда редовно учествују на различитим програмима сталног стручног усавршавања, домаћим и међународним, као предавачи или слушаоци: акредитованим семинарима, конференцијама, обукама, тренинзима, радионицама и предавањима.

Акредитовани семинари

„Семинари за стручне раднике у јавним библиотекама имају за циљ да константно и у току са новинама у области библиотекарства усавршавају, даље образују и даље унапређују њихов рад... Многим библиотечким радницима семинари треба да буду од помоћи да се подсети, да обнове већ стечена знања и да усвоје нова“.⁹ Начин акредитације, организовања и спровођења програма сталног стручног усавршавања регулисан је Правилником о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности

⁶ Виолета Ђорђевић и Оливера Настић, „Стручно усавршавање библиотекара у офлајн и онлајн окружењу“, *Библиошкеарство Српске: часопис из области библиошкеарства и библиотечко-информационе гјелайности* год. 12, бр. 11 (2024): 10.

⁷ „Закон о библиотечко-информационој делатности“, *Службени гласник РС* бр. 52/2011 и 78/2021.

⁸ „Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности“, *Службени гласник РС*, бр. 39/2013.

⁹ Јасминка Елаковић, „Допринос стручном усавршавању библиотекара“ у *Библиошке у свјетлу модерних ттехнолојија: зборник радова*, уредник Алекса Алацић (Вишеград: Друштво библиотекара Републике Српске; Бања Лука: Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, 2007), стр. 117.

из 2013. године. Према овом Правилнику, запослени у библиотечно-информационој делатности дужни су да се усавршавају најмање шест радних сати годишње. Програме сталног стручног усавршавања, након спроведеног конкурса, разматра Комисија за акредитацију програма сталног стручног усавршавања коју формира управник Народне библиотеке Србије. Комисију чине по један члан из Народне библиотеке Србије, Библиотеке Матице српске, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, Библиотекарског друштва Србије, Заједнице матичних библиотека Србије и Заједнице библиотека универзитета у Србији. Народна библиотека Србије 1. септембра расписује конкурс који траје до 30. септембра текуће године. Програми се акредитују на једну, две или три године. Акредитацију програма врши Народна библиотека Србије, уз образложен предлог Комисије. Народна библиотека Србије, најкасније до 31. децембра, писмено обавештава подносиоце програма о одобреној акредитацији и на својој интернет страници објављује списак акредитованих програма. Програми се могу реализовати путем семинара, курсева, радионица, предавања и слично, уживо или на даљину. Програм може трајати најмање два, а највише шест сати дневно, односно осам сати с паузама. Број дана предвиђен за спровођење програма није ограничен. Радионицама и курсевима може да присуствује највише двадесет полазника. На предавањима и семинарима број полазника је ограничен бројем места у просторији у којој се програм реализује.

Од прве године увођења акредитованих програма Народне библиотеке Србије, 2014. године до данас, реализовано је десет циклуса програма сталног стручног усавршавања. Покривен је широк спектар тема које се односе на све области библиотечног деловања. Већина програма се још увек реализује у офлајн формату.

Као организатори програма стручног усавршавања, поред Народне библиотеке Србије, појављују се Библиотека Матице српске, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Катедра за библиотекарство и информатику Филолошког факултета Универзитета у Београду, Библиотекарско друштво Србије, Друштво школских библиотекара, Заједница библиотека универзитета у Србији, Библиотека града Београда и многе друге библиотеке у Србији.¹⁰

---

¹⁰ Ђорђевић и Настић, „Стручно усавршавање библиотекара у офлајн и онлајн окружењу”: 11–12.

У просторијама Библиотеке града Београда сваке године се организује низ акредитованих програма сталног стучног усавршавања са предавачима из библиотека и институција из других градова.

У току 2019. године у просторијама Библиотеке града Београда одржана су три семинара којима је присуствовало 80 стручних радника из Библиотеке града Београда, чиме је остварено 480 сати стручног усавршавања: акредитованом семинару „Дигиталне услуге у библиотекама 2.0.“ (41 запослени); акредитованом семинару „Иновације у библиотекарству: какву библиотеку желимо“ (25 запослених), акредитованом семинару „Ауторско право у библиотечно-информационој делатности: ауторско дело и интернет“ (14 запослених). *У току 2019. године стручном усавршавању је присуствовало 80 радника Библиотеке града Београда који су остварили 480 сати стручног усавршавања.*¹¹

Због пандемије је корона вируса, од марта месеца 2020. године, отказан је, или за други датум пребачен, велики број домаћих и међународних стручних скупова и конференција на којима је требало да учествују стручни радници Библиотеке града Београда. Због тога су запослени Библиотеке града Београда присуствовали малом броју акредитованих семинара: „Облици и методи дигиталних комуникација у раду са младим корисницима библиотечких услуга“ (28 запослених, семинар је одржан два пута, сваки пут са 14 полазника, како је било прописано); „Иновације у библиотекарству – какву библиотеку желимо“ (18). *У току 2020. године стручном усавршавању је присуствовало 46 радника Библиотеке града Београда који су остварили 276 сати стручног усавршавања.*¹²

Током 2021. године радници Библиотеке су присуствовали семинарима у просторијама Библиотеке града Београда: „Облици и методи дигиталних комуникација - друштвене мреже и Гугл учионица у раду са младим корисницима библиотечких услуга 2021“ (23); „Иновације у библиотекарству – какву библиотеку желимо“ (17); „Мултисензорна библиотека – библиотека за све“, која доноси 8 поена (2); „Креирајте свој дигитални свет“ (19); „Дигиталне пре-

---

¹¹ Библиотека града Београда, *Извештај о сировођењу мајичних функција за 2019. годину*, 8–9.

¹² Библиотека града Београда, *Извештај о сировођењу мајичних функција у 2020. години*, 14–18.

траживе колекције - формирање и претраживање: теоријски и практични приступ“ (11). Једини семинар ком су библиотекари Библиотеке града Београда присуствовали ван просторија Библиотеке, њих 20, био је акредитовани семинар „Облици и методе дигиталних комуникација - друштвене мреже и Гугл учионица у раду са младим корисницима библиотечких услуга 2021“, који је одржан у Бањи Врујци. У току 2021. године стручном усавршавању је присуствовало 92 радника Библиотеке града Београда који су остварили 556 сати стручног усавршавања.¹³

Ситуација из 2021. године поновила се и у 2022. години, када су запослени Библиотеке града Београда такође похађали акредитоване семинаре који су одржани у просторијама Библиотеке, осим семинара у Бањи Врујци. Библиотекари и књижничари Библиотеке града Београда присуствовали су следећим семинарима: „ИКТ путокази - ка савременој библиотеци“ (у БГБ-у 28 и Бањи Врујци, 19); „Иновативност у библиотекама - од Storytelling-a до Storydoing-a“ (32); „Зелена библиотека“ (17); „(Не)обавезна лектира“ (16); „Библиотеке које људи желе: design thinking методологија“ (20). У току 2022. године стручном усавршавању је присуствовало 132 запослена стручна радника Библиотеке града Београда који су остварили 678 сати стручног усавршавања.¹⁴

Током 2023. године Библиотека града Београда је пет пута била домаћин ауторима акредитованих семинара. Стручни радници Библиотеке су одслушали следеће семинаре: „Новинска писменост и критичко мишљење“ (15); „Садржај културе, нематеријална културна добра и улога библиотеке у функцији културног туризма“ (24); „Иновативност у библиотекама - од Storytelling-a до Storydoing-a – дигитални маркетинг за библиотеке, заговарање нових пракси“ (13); „Иновативне апликације БИСИС 5 система (Ревизија, ОПАС, Резервације, мБисис, Извештаји, Бисис референсне услуге“ (79); „Библиотечка статистика и њено вођење у складу са националном законском регулативом и међународним ISO стандардима за библиотечку статистику – База Мрежа библиотека Србије (МБС): извештавање на националном нивоу“ (11). Поред ових семинара, један стручни радник је похађао акредитовани семинар

¹³ Библиотека града Београда, *Извештај о спровођењу машиничних функција за 2021. годину*, 15–16.

¹⁴ Библиотека града Београда, *Извештај о спровођењу машиничних функција у 2022. години*, 18.

„Библиометријски индикатори, научни часописи и цитираност“. У току 2023. године стручном усавршавању је присуствовало 143 радника Библиотеке града Београда који су остварили 858 сати стручног усавршавања.¹⁵

У периоду од 2019. до 2023. године запосленима Библиотеке града Београда одобрена су три акредитована семинара од стране Народне библиотеке Србије. Семинар под називом „Не презајте од презентације“, који обезбеђује шест сати стручног усавршавања, 2020. године је акредитован на годину дана. Тема семинара су основни принципи успешне усмене комуникације у библиотечком окружењу, препреке у комуникацији, принцип израде презентације - планирање и структурирање, правила уверљивог презентовања, ефекти и резултати добре презентације, Power Point, Pecha Kucha, Canva, Ted Talk, методе и технике савладавања треме, како и где испричати добру причу из библиотеке.

Семинар је, у 2020. години, због пандемије вируса и забране окупљања већег броја слушаца, одржан само два пута: у Народној библиотеци „Радислав Никачевић“ у Јагодини, за 17 стручних радника, и у Градској библиотеци „Владислав Петковић Дис“ у Чачку, где је семинару присуствовало 15 стручних радника. Резултати евалуације су показали да је семинар оцењен одличном оценом (садржај и тема радионице, ток и структура, интерактивност, начин излагања реализатора обуке, компетентност предавача, логистика).¹⁶

Народна библиотека Србије у 2023. години одобрила је акредитацију за два семинара чији су аутори запослени у Библиотеци града Београда. Осим за запослене у Библиотеци града Београда семинари су одржани, по позиву, и у другим библиотекама у Србији:

Акредитовани семинар Библиотеке града Београда под називом „Новинска писменост и критичко мишљење“ осмишљен је да помогне појединцима да постану проницљиви конзументи вести и информисани учесници у грађанском животу. Основни циљ је развој критичког мишљења и новинске писмености код полазника и знања која су потребна за процену поузданости и кредибилитета

¹⁵ Библиотека града Београда, *Извештај о сировођењу майичних функција у 2023. години*, 15–17.

¹⁶ Библиотека града Београда, *Извештај о сировођењу майичних функција у 2020. години*, 13.

вести. Семинар траје шест сати, а библиотекари током семинара имају прилику да се, кроз теоријски и практичан рад, упознају са основним принципима новинске писмености и критичког мишљења.

Сви полазници пролазе и практичну обуку која за циљ има да полазници науче како да користе алате и технике за верификацију вести. Предавања и практичан део помажу полазницима да боље разумеју медијски простор, да усвоје основна знања и технике за анализу вести, те да у складу са тим побољшају квалитет своје комуникације са колегама, сарадницима и корисницима библиотечких услуга. Семинар је прво одржан за 15 стручних радника Библиотеке града Београда, а након тога одржан је циклус представљања акредитованог семинара за студенте Катедре за библиотекарство и информатику Филолошког факултета у Београду и запослене у Библиотеци Дома културе Студентски град, библиотекаре Секције музејских библиотекара и књижничара Музејског друштва Србије, библиотекаре Мачванског округа у Библиотеци шабачкој, библиотекаре Библиотеке „Глигорије Возаревић“ у Сремској Митровици, библиотекаре Библиотеке „Радоје Домановић“ у Лесковцу и библиотекар Народне библиотеке Србије.

Акредитовани семинар Библиотеке града Београда „Иновативне апликације БИСИС 5 система“ (Ревизија, ОРАС, Резервације, мБИСИС, БИСИС референтне услуге) намењен је едукацији стручних радника у различитим типовима библиотека у Србији који користе програм за библиотечко пословање БИСИС. Тема семинара је усмерена на функционалности БИСИС-а 5 које су развијене у последњих пет година и обухватају ревизију, електронски каталог, мобилну апликацију и референтне услуге. Ове функционалности се у библиотекама које у свом раду користе библиотечко-информациони систем БИСИС 5 још увек развијају, а семинар је фокусиран на сегменте система за којима је потреба за едукацијом највећа. Полазници добијају могућност да подигну ниво свога знања како би се подигао квалитет услуге пружене корисницима.

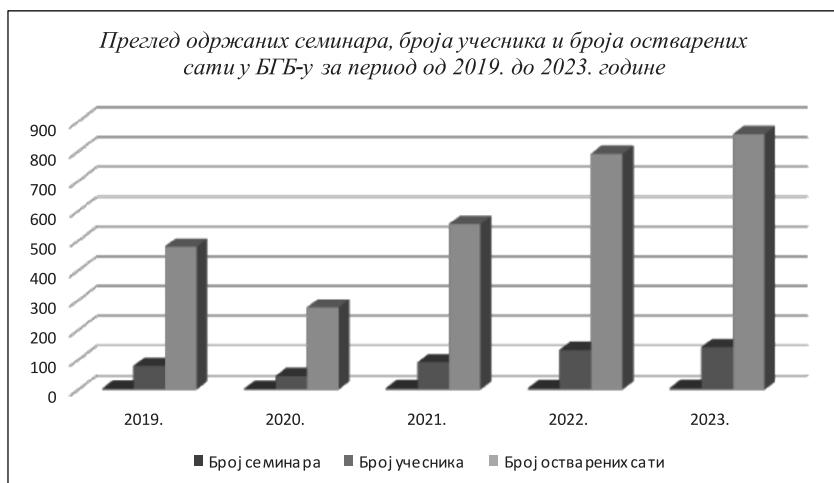
Семинар је током 2023. године одржан пет пута. Први семинар је реализован у библиотеци „Глигорије Возаревић“ у Сремској Митровици и на њему је присуствовало 19 библиотекара који су својим активним учешћем остварили шест бодова у оквиру сталног стручног усавршавања. Након тога, семинар је одржан у Библиотеци шабачкој за 24 библиотекара из Библиотеке шабачке и библиотека којима је Библиотека у Шапцу матично надлежна (Библиотека „Милован Глишић“ из Љубовије, Библиотека Вуковог завичаја у

Лозници, Библиотека „17. октобар“ у Малом Зворнику, Библиотека у Крупњу, Библиотека „Диша Атић“ из Владимироваца). Овај акредитовани семинар је одслушало и 13 библиотекара из Библиотеке „Влада Аксентијевић“ у Обреновцу, а из Библиотеке града Београда семинар је у два термина одслушало 79 стручних радника.¹⁷

Година одржавања	Број семинара	Број учесника	Број остварених сати
2019.	3	80	480
2020.	2	46	276
2021.	5	92	556
2022.	5	133	792
2023.	6	143	858

Табела 1: Преглед одржаних семинара, броја учесника и броја остварених сати у БГБ-у за период од 2019. до 2023. године /

Table 1: Overview of seminars held, number of participants and number of hours completed in BGB for the period from 2019 to 2023

¹⁷ Библиотека града Београда, *Извештај о спровођењу мајичних функција у 2023. години*, 12–13.

Конференције и стручни скупови

Библиотекари, виши књижничари и књижничари, као стручни радници у библиотеци, настоје да усаврше своја знања и напредују у струци. Један од начина на који то могу да постигну је стицање стручних звања у библиотечко-информационој делатности. Стицање стручних звања запослених на стручним пословима у библиотечној делатности у Републици Србији прописано је чланом 48, став 1, 2. и 3. Закона о библиотечко-информационој делатности. Ближи услови за стицање звања регулисани су Правилником о ближим условима за стицање виших стручних звања у библиотечко-информационој делатности.¹⁸ Члан 2 овог Правилника каже да су виша стручна звања у библиотечко-информационој делатности следећа: самостални књижничар, самостални техничар конзерватор, самостални виши књижничар, самостални виши техничар конзерватор, виши библиотекар, виши библиограф, виши археограф, виши информатор, виши документариста, виши конзерватор, библиотекар саветник, библиограф саветник, археограф саветник, информатор саветник, документариста саветник, конзерватор саветник, виши дипломирани библиотекар, виши дипломирани библиограф, виши дипломирани археограф, виши дипломирани информатор, виши дипломирани документариста, виши дипломирани конзерватор, дипломирани библиотекар саветник, дипломирани библиограф саветник, дипломирани археограф саветник, дипломирани информатор саветник, дипломирани документариста саветник и дипломирани конзерватор саветник.

Пратећи Годишње извештаје о раду Одељења за унапређење библиотечке делатности Библиотеке града Београда у периоду од 2019. до 2023. године, долази се до закључка да су стручни радници Библиотеке града Београда готово сваке од тих година учествовали, тј. представљали своје радове на конференцијама и стручним скуповима у организацији:

- Библиотекарског друштва Републике Српске, која сваке године организује стручни скуп на другој локацији у својој земљи – Библиотека града Београда је имала 12 представника са радовима;

---

¹⁸ „Правилник о ближим условима за стицање виших стручних звања у библиотечно-информационој делатности“, *Службени гласник РС* број 22 од 8. марта 2013.

- Националне библиотеке Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“ на Цетињу, која је до сада организовала четири међународне конференције библиотекара, архивиста и музеолога – ЛАМ, а радници Библиотеке града Београда су учествовали на две – Библиотека града Београда је имала 4 представника са радовима;
- Библиотеке манастира „Велика Ремета“ на Фрушкој гори, која годинама уназад организује стручни скуп под називом „Манастири и библиотеке - чувари културне баштине“ – Библиотека града Београда је имала 6 представника са радовима;
- Заједнице матичних библиотека Србије, која сваке године организује научно-стручни скуп под називом „Библионет“ – Библиотека града Београда је имала 13 представника са радовима, а директор Библиотеке сваке године учествује као представник Радног председништва или Програмског одбора;
- Народне библиотеке „Стефан Првовенчани“ у Краљеву, која сваке године организује стручни скуп под називом „Жички сабор библиотекара“ – Библиотека града Београда је имала 9 представника са радовима и 1 учесника на панел сесији;
- Библиотекарског друштва Србије, које сваке године организује конференцију на различитој локацији у Србији – Библиотека града Београда је имала 3 представника са радовима, а директор и запослени Библиотеке сваке године учествују на конференцији и као чланови Одбора.

Стручни радници Библиотеке града Београда учествовали су и на великом броју других конференција и стручних скупова у земљи, региону и иностранству. Како је Законом о библиотечко-информационој делатности тек од 2014. године уведена одредба о обавезном сталном стручном усавршавању запослених у библиотечкој струци, број радника који осећају потребу и жељу да стекну више стручно знање све више расте. Пандемија корона вируса је донекле успорила тај процес, јер је у току 2020. и 2021. године, услед забране окупљања или дозвољеног окупљања ограниченог броја особа који су могли да бораве у једној просторији, и број конференција и скупова опао. Одређени стручни скупови су постављени на различите онлајн платформе, најчешће Зум, тако да су се запослени библиотекари и књижничари прилагодили новонасталој ситуацији

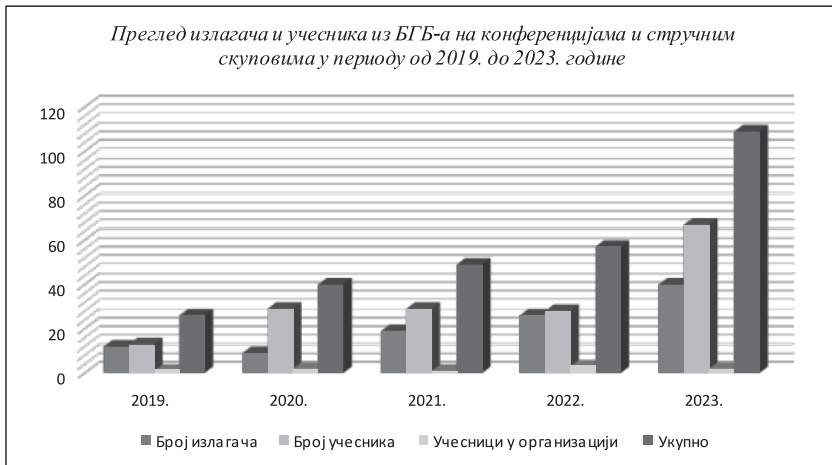
и семинаре, конференције и скупове најчешће пратили на тај начин. Од 2022. године ситуација се стабилизовала.

Анализирајући присуство стручних радника Библиотеке града Београда различитим видовима стручног усавршавања, као предавача или као слушаца, у периоду од 2019. до 2023. године, долази се до следећег података:

- 2019. године: укупно 26
  - конференције: 4 представника са радовима + 4 присутна
  - стручни скупови: 8 представника са радовима + 9 присутних + 1 члан Радног председништва
- 2020. године: укупно 40
  - конференције: 3 присутна + 1 онлајн представник члан одбора и члан жирија
  - стручни скупови: 9 представника са радовима + 26 присутних + 1 члан Радног председништва
- 2021. године: укупно 49
  - конференције: 7 представника са радовима + 15 присутних
  - стручни скупови: 12 представника са радовима + 14 присутних + 1 председник Програмског одбора
- 2022. године: укупно 57
  - конференције: 7 представника са радовима + 8 присутних + 2 члана одбора
  - стручни скупови: 19 представника са радовима + 20 присутних + 1 председник Програмског одбора
- 2023. године: укупно 109
  - конференције: 22 представника са радовима + 24 присутна + 1 члан одбора
  - стручни скупови: 1 предавач по позиву + 17 представника са радовима + 43 присутна + 1 представник Програмског одбора

Година одржавања	Број излагача	Број учесника	Учесници у организацији	Укупно
2019.	12	13	1	26
2020.	9	29	2	40
2021.	19	29	1	49
2022.	26	28	3	57
2023.	40	67	2	109

Табела 2: Преглед излагача и учесника из БГБ-а на конференцијама и стручним скуповима у периоду од 2019. до 2023. год. /
Table 2: Overview of exhibitors and participants from BGB at conferences and professional meetings in the period from 2019 to 2023.

Поред акредитованих семинара, конференција и стручних скупова у земљи и иностранству у Библиотеци града Београда организује се и велики број предавања, тренинга, радионица, стручних састанака, вебинара и манифестација на којима су запослени Библиотеке града Београда такође учествовали у великом броју. У протеклих пет година, од 2019. до 2023. 26 стручних радника је представило своје радове на разним радионицама, вебинарима, манифестацијама, а 116 радника их је пратило, уживо или онлајн.

Закључак

Стално стручно усавршавање запослених у библиотечно-информационој делатности је стална брига Одељења за развој библиотечке делатности Библиотеке града Београда. Убрзан напредак технологије доводи до тога да библиотечки радници морају да иду у корак са временом да би могли да одговоре задацима који се пред њих постављају. Професионална едукација представља неопходан сегмент за све оне који желе да напредују у професији којом се баве, да побољшавају своје компетенције и да буду спремни за нове изазове и захтеве које се пред њих постављају. То значи да стручни радници морају непрекидно да се стручно усавршавају на више различитих нивоа како би што квалитетније обављали свој посао. Иако стално усавршавање у великој мери зависи од појединца и његових личних амбиција, неопходна је институционална подршка, која се остварује кроз осавремењивање формалног образовања и подршку установа у којима су библиотекари запослени.

Анализирајући формуларе за евалуацију после одржаних семинара, примећено је да су запослени Библиотеке града Београда задовољни понуђеним садржајима, да су отворени за нова сазнања и технологије, као и да се највише опредељују за семинаре чији садржаји могу да се примене на процес рада у њиховим срединама. Као препрека у спровођењу нових знања стечених на семинарима, конференцијама и стручним скуповима примећује се недостатак информатичког образовања, посебно код полазника у старијој животној доби, као и немогућност примене наученог због недовољне техничке опремљености појединих библиотечких простора.

Библиотека града Београда увиђа значај и важност сталног стручног усавршавања својих запослених и улаже и средства и напор да буде у току свих нових тенденција у библиотекарству, које подразумевају обавештеног и образованог библиотекара, што је видљиво повећањем броја запослених који су присуствовали различитим облицима едукације како се види из табела и дијаграма. Свим заинтересованим стручним радницима омогућено је присуство стручним семинарима, обукама, домаћим и међународним конференцијама и конгресима, а запослени се стимулишу да узму активно учешће као аутори стручних и научних радова, због чега се број стручних радника са звањем у библиотечно- информационој делатности из године у годину повећава.

Литература:

1. Biblioteka grada Beograda. *Izveštaj o sprovođenju matičnih funkcija za 2019. godinu.* (na ćirilici)
2. Biblioteka grada Beograda. *Izveštaj o sprovođenju matičnih funkcija za 2020. godinu.* (na ćirilici)
3. Biblioteka grada Beograda. *Izveštaj o sprovođenju matičnih funkcija za 2021. godinu.* (na ćirilici)
4. Biblioteka grada Beograda. *Izveštaj o sprovođenju matičnih funkcija za 2022. godinu.* (na ćirilici)
5. Biblioteka grada Beograda. *Izveštaj o sprovođenju matičnih funkcija za 2023. godinu.* (na ćirilici)
6. Bilbija, Biljana. *Osnovi bibliotekarstva*. Banja Luka: Glas srpski, 2004. (na ćirilici)
7. Brofi, Piter. *Biblioteka u dvadeset prvom veku*. Beograd: Clio, 2005.
8. Elaković, Jasminka. „Doprinos stručnom usavršavanju bibliotekara“. U *Biblioteke u svjetlu modernih tehnologija: zbornik radova*, urednik Aleksa Aladžić, 111 – 119. Višegrad: Društvo bibliotekara Republike Srpske; Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, 2007. (na ćirilici)
9. Đorđević, Bioleta i Olivera Nastić. „Stručno usavršavanje bibliotekara u oflajn i onlajn okruženju“. *Bibliotekarstvo Srpske: časopis iz oblasti bibliotekarstva i bibliotečko-informacione delatnosti* god. 12, br. 11 (2024): 7 – 22. (na ćirilici)
10. Jović, Vesna i Ljubica Milekić. „Jačanje kapaciteta ljudskih resursa u bibliotekama Republike Srpske kroz program kontinuiranog obrazovanja: potrebe bibliotekara za usavršavanjem“. *Bibliotekarstvo Srpske: časopis iz oblasti bibliotekarstva i bibliotečko-informacione delatnosti* god. 12, br. 11 (2024): 33 – 48. (na ćirilici)
11. „Pravilnik o bližim uslovima za sticanje viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj delatnosti“. *Službeni glasnik RS* br. 22/2013. Preuzeto 30. 05. 2024. <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2013/22/5/reg>. (na ćirilici)
12. „Pravilnik o nacionalnim standardima za obavljanje bibliotečko-informacione delatnosti“. *Službeni glasnik RS* br. 39/2013. (na ćirilici)

13. „Pravilnik o stalnom stručnom usavršavanju u bibliotečko-informacionoj delatnosti”. Službeni glasnik RS br. 18/2013. Preuzeto 30. 5. 2024. http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2013_02/t02_0386.htm. (*na ćirilici*)
14. „Zakon o bibliotečko-informacionoj delatnosti”. *Službeni glasnik RS* br. 52/2011 i 78/2021. (*na ćirilici*)

Zorica Jovicic
zokajovicic@gmail.com

Natasa Knezevic
natasa.trkulja@gmail.com
Belgrade City Library

PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF THE EMPLOYEES AT THE BELGRADE CITY LIBRARY (2019-2023)

Summary: The need for lifelong learning is increasingly imposed on employees in all areas of human activity. As knowledge and technology advance rapidly, the continuous enhancement of skills in all fields becomes a given necessity. Library operations, like all areas of life, are modernizing and evolving in accordance with scientific, technological, and informational progress. The topic of this paper is a presentation of the activities of the Belgrade City Library and its employees in the field of professional development in the period from 2019 to 2023. The paper will be addressing the need and importance of continuous professional development in the library profession and the accredited professional development programs organized by the Belgrade City Library and designed for librarians and library staff. It will also cover programs organized locally and internationally and attended by the professional staff of the Belgrade City Library. The goal for employees, when it comes to professional development, is to acquire and enhance knowledge in all areas of library activities so that they can successfully meet the increasingly complex demands of modern users.

Keywords: lifelong learning, education, accredited seminars, continuous professional development, Belgrade City Library.

Примљено: 06.11.2024.

Прихваћено за објављивање: 26.11.2024.